

Glasilo št. 2, 18.12.2013

«Občine potrebujejo natančne analize.»

Dec 18, 2013

Pogovor z Eduardom Broglijem, predstavnikom Mestne občine Brig-Glis in opazovalcem v projektu recharge.green.

1. Vmesna konferenca projekta *recharge.green* je potekala v mestu Brig-Glis. Ste prepoznali nove ideje, ki jih boste lahko uporabili za vaše mesto?

Konferenca mi je omogočila vpogled v projekte drugih alpskih občin s področja energije. Z drugimi udeleženci smo si izmenjali dragocene izkušnje in tako sem spoznal nove ideje, ki bi bile zanimive tudi za naše mesto.

2. Katera so vprašanja, s katerimi bi v vlogi opazovalca želeli prispevati k projektu?

Konflikt interesov, ki obstaja med rabo obnovljivih virov energije in varstvom narave, je splošno znano dejstvo. Zame je pomembno, da bo zdaj prišlo do konkretizacije tega konflikta. Sorazmernost razvoja obnovljivih virov energije v primerjavi s škodo, ki jo okolju povzroča njihova raba, je treba natančno preučiti na podlagi konkretnih primerov. Le tako bomo lahko kot občina ocenili, kdaj bi določen primer škodil naravi in bi bilo treba opustiti ukrepe za razvoj obnovljivih virov energije. Tak pristop sem vnovič odkril pri projektu recharge.green.

3. Kakšne koristi prinaša projekt recharge.green za občine?

Korist, ki ga ima projekt za občine, je zelo odvisen od njihovega manevrskega prostora. V Franciji so, denimo, vodotoki last države, medtem ko so ti v Švici v rokah občin. To pomeni, da imamo v Švici več manevrskega prostora in lahko za oblikovanje okolju prijaznega energijskega preobrata uporabimo instrumente projekta recharge.green...

Trenutno stanje v pilotnih regijah

Dec 18, 2013

V pilotnih regijah, ki sodelujejo v projektu recharge.green, so zadnje mesece intenzivno izvajali projektne aktivnosti in ob izteku prve polovice projekta dosegli vmesne rezultate. V nadaljevanju kratek pregled trenutnega stanja v posameznih pilotnih regijah.

V **Triglavskem narodnem parku**, kjer se projekt osredotoča na iskanje ravnovesja med proizvodnjo lesne biomase in varstvom narave, so partnerji začeli z monitoringom lesne biomase in prvimi popisi bioindikatorskih vrst. Pripravljena je bila ocena povpraševanja po biomasi, izdelani so bili scenariji rabe. Vnovič se je potrdilo, da obstajajo ciljni konflikti med ekosistemskimi storitvami, o katerih je mogoče odločati le na podlagi opredeljenih prioritet.

V **regiji Veneto** so se lotili ocene socialno-ekonomskih vidikov proizvodnje vodne energije in pri tem prišli do spoznanja, da je treba izboljšati razumevanje ekosistemskih storitev.

Pilotno območje **Vorarlberg** je razvilo orodje „sample hectare“, s katerim je mogoče oceniti in shematično prikazati ciljne konflikte med ekosistemskimi storitvami in proizvodnjo energije iz obnovljivih virov.

Pilotna regija **Bavarska** je ocenjevala pomen ekološke prehodnosti jezovnih pregrad zaradi varovanja ribjih populacij.

V **severnih francoskih Alpah** raziskujejo morebitne nove vire za proizvodnjo vodne energije v gorskih predelih, pri čemer se usmerjajo v izrabo omrežij pitne vode in kanalizacijskih omrežij za namene proizvodnje vodne energije. Rezultati so bili predstavljeni oktobra 2013 na srečanju skupine WP 6 na Pokljuki (Bled, Slovenija) in 12.–13. novembra 2003 na vmesni konferenci v Brigu (Švica).

Prizadevanja za bolj trajnostno rabo vodne energije v Venetu

Dec 18, 2013

Naravni prostor v dolinah Mis in Maè v regiji Veneto ogrožajo nove hidroelektrarne. Veneto si kot pilotna regija v projektu recharge.green prizadeva s participativnim pristopom poiskati pravo pot do bolj trajnostne rabe vodne energije.

Razvodji obeh rek ležita na območju narodnega parka Dolomiti, ki je vpisan tudi na seznam svetovne naravne dediščine. Dolina Mis je znana zaradi kraških oblik, za dolino Maè pa so značilna dragocena naravna območja in širni gozdovi, v katerih ima skupnost že po tradiciji pravico do uporabe naravnih virov.

Porečja se že danes intenzivno izkoriščajo za proizvodnjo vodne energije tako, da večinoma ne moremo govoriti o naravno ohranjenih vodotokih. Zaradi vedno večjega povpraševanja po novih malih hidroelektrarnah so zadnji naravno ohranjeni vodotoki izpostavljeni občutnemu pritisku. Istočasno se je oblikovalo tudi državljansko gibanje, ki se je takim razmeram uprlo in zahteva premislek o prioritetah izkoriščanja obnovljivih virov energije na gorskih območjih.

V Venetu želijo preučiti možnosti za izkoriščanje obnovljivih virov energije na način, da to ne bi škodljivo vplivalo na biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve. Odločilno pri tem je sodelovanje občin in lokalnega prebivalstva.

Za izvajanje projektnih dejavnosti je v pilotni regiji odgovoren oddelek za gospodarstvo in razvoj gorskih območij. Delovanje oddelka podpira Univerza v Padovi, saj zanj izvaja oceno ekosistemskih storitev in izračun njihove celotne ekonomske vrednosti. Vse te informacije bodo podlaga pri iskanju prave poti v rabo vodne energije, ki bo trajnostna in sprejemljiva za vse.

recharge.green na Evropskem forumu v Alpbachu

Dec 18, 2013

Na Evropskem forumu v Alpbachu je razprava tekla o globalnih in regionalnih vprašanjih v interdisciplinarnem kontekstu, s tem pa je forum postal idealno prizorišče za nov pristop k izvajanju projekta recharge.green.

Na Evropskem forumu v Alpbachu avgusta 2013 je prof. dr. Pavel Kabat, direktor Mednarodnega inštituta za uporabno sistemsko analizo (International Institute for Applied Systems Analysis – IIASA), predstavil naš projekt v okviru sekcije *The Potential of the Alps: Focus Sustainable Use of Resources*. Prof. Kabat je v povezavi z drugimi interdisciplinarnimi IIASA raziskavami predstavil prve rezultate projekta, h katerim je prispevala IIASA.

Na Evropskem forumu v Alpbachu, ki poteka v avstrijskih Alpah, se srečujejo znanstveniki, politiki in vodilne osebnosti iz gospodarskega in kulturnega življenja. Udeležba na forumu se je izkazala za odlično priložnost, da se s projektom recharge.green seznanijo predstavniki avstrijskih in tudi drugih mednarodnih inštitutov, ki lahko prispevajo k zbiranju pomembnih in trenutno še manjkajočih podatkov. Novo strateško partnerstvo med IISA in Evropskim forumom v Alpbachu bo tako pripomoglo k temu, da bo tudi širša javnost seznanjena s projektom recharge.green in da bo – tako vsaj želimo – širjenje rezultatov projektnega dela postalo dobra praksa tudi po izteku projekta.

Vmesna konferenca projekta recharge.green – v znamenju zahtev in veliko obetov za prihodnost

Dec 18, 2013

Udeleženci mednarodne konference *balancing renewable energy and nature in the Alps* so prepričani, da bi moralo načrtovanje prehoda v nizkoogljično družbo na območju Alp izpolnjevati tri pogoje: moralo bi biti proaktivno, regionalno zasnovano in objektivno. Projekt recharge.green je že na pravi poti, da to tudi doseže.

12. in 13. novembra je v švicarskem Brigu potekala vmesna konferenca projekta recharge.green z naslovom *International conference on balancing renewable energy and nature in the Alps*. Udeležili so se je projektni partnerji, opazovalci in več kot 40 predstavnikov s področja varstva narave, energetike, uprave in znanosti s celotnega območja Alp.

Namen konference je bil predstaviti prve rezultate projekta in jih skupaj z udeleženci tudi preveriti. Med drugim so bile izpostavljene rešitve, ki so bile oblikovane v okviru drugih projektov. Razprava med udeleženci je potekala v smeri določitve nujnih instrumentov za naravi prijazen

prehod v nizkoogljično družbo.

Zaznati je bilo tudi zahtevo po celostnem pristopu k načrtovanju in istočasnem vključevanju lokalnega prebivalstva.

Druge pomembne ugotovitve konference so bile naslednje:

- odločitev o uresničevanju prehoda v nizkoogljično družbo se ne sme sprejemati pod pritiskom, temveč na podlagi perspektivne strategije;
- ocena primernosti posameznih lokacij za hidroenergetsko izrabo vodotokov mora potekati na medregionalni ravni in preseči okvire projekta. Sistem podpora odločanju (SPO), ki bo oblikovan v projektu recharge.green, se izvaja v transnacionalnem okviru in ga je pri tovrstnem načrtovanju mogoče koristno uporabiti;
- na območju Alp do sedaj ni bilo objektivne in obsežnejše podlage za sprejemanje odločitev glede rabe obnovljivih virov energije, projekt recharge.green pa s svojim pristopom zagotavlja ustrezno orodje za celostno načrtovanje in objektivno podlago za sprejetje odločitev.

Konferenca je pokazala, da je projekt recharge.green na pravi poti. V nadaljnje izvajanje projekta se bo vključilo tudi ideje in možnosti, o katerih smo razpravljali na konferenci. A rezultati projekta bodo učinkovali le, če se bodo izboljšali politični okvirni pogoji.

Več kot samo piksli na karti – podatki za trajnostno prihodnost v Alpah

Dec 18, 2013

Kje v Alpah še obstaja energetski potencial? Ali lahko te lokacije izkoristimo za proizvodnjo trajnostne energije? Evropska akademija v Bolzanu (EURAC) in Mednarodni inštitut za uporabno sistemsko analizo (IIASA) v tesnem sodelovanju iščeta pravi odgovor na zastavljeni vprašanji.

V ta namen bo treba ugotoviti, katera oblika proizvodnje energije je najbolj trajnostna in kateri so ciljni konflikti z različnimi ekosistemskimi storitvami in med le-temi. Za prepoznavo morebitnih konfliktov, ki bi se pojavili v prihodnje, je treba najprej opraviti analizo obstoječega energetskega potenciala.

Izravnava razlik – od različnih virov podatkov do celostnega prikaza stanja

V EURAC-u so se zato odločili, da se bodo osredotočili na izdelavo kart, ki bodo prikazale potencialne obnovljivih virov energije. Zbrali so podatke iz vseh alpskih držav in vzpostavili heterogeno bazo podatkov na podlagi različnih virov in meril. Z metodo, ki so jo razvili sami, je mogoče izračunati teoretični potencial iz nekonsistentnih podatkov (npr. digitalni višinski model, sončno obsevanje, padavine ipd.) tudi takrat, ko ne razpolagamo s podatki za določeno regijo. EURAC-ova ekipa trenutno pripravlja kartografski material, ki bo ponazarjal "status quo" proizvodnje energije iz obnovljivih virov na območju Alp. Pri izdelavi kart so upoštevani tudi primeri študij, ki temeljijo na podatkih, ugotovljenih z vprašalniki. Naslednji korak bo ocena celotne ekonomske vrednosti ekosistemov v pilotnih regijah. Prvi številčni podatki bodo na voljo spomladi 2014.

Modeli kažejo najbolj trajnostne strategije

IIASA svoje dejavnosti v okviru projekta usmerja v ciljne konflikte med proizvodnjo obnovljivih virov energije in ekosistemskimi storitvami. Prvi rezultati o proizvodnji zelene energije in ponorih CO₂ na območju Alp so že na voljo. Florian Kraxner je s sodelavci v analizi opravil primerjavo dveh strategij trajnostnega gospodarjenja, ki sta omejitev proizvodnje zelene energije na manjše območje in intenzivno upravljanje porazdelitve proizvodnje te energije na večjem območju z manj intenzivno rabo. Raziskovalci so ugotovili, da je z intenzivnim upravljanjem manjšega območja mogoče proizvesti enako količino zelene energije. Z uporabo tega pristopa se lahko ob nespremenjenem obsegu proizvodnje povečajo možnosti za ohranitev biotske raznovrstnosti.

V naslednji fazi sta predvidena širitev modela na druge oblike obnovljive energije in upoštevanje dodatnih vrednosti ekosistema.

Več informacij o prvih rezultatih si preberite v blogu, ki ga objavlja IIASA na <http://blog.iiasa.ac.at/2013/10/29/recharge-green-whats-a-forest-worth/>.

“Ne le energija, pomembne so tudi druge storitve narave”

Dec 18, 2013

V Alpah smo se znašli pred morebitnimi konflikti, ki izhajajo iz spodbujanja proizvodnje energije iz obnovljivih virov in ohranjanja ekosistemskih storitev.

Zastaviti si moramo naslednje vprašanje: koliko energije lahko proizvedemo na območju Alp in do katere mere je to v skladu z načeli trajnostnega razvoja. V Evropski akademiji v Bolzanu (EURAC) bomo odgovor na zgornje vprašanje iskali v okviru projekta *recharge.green*.

Najprej bo treba preveriti, v kolikšnem obsegu je proizvodnja obnovljivih virov energije na območju Alp teoretično sploh možna, drugi cilj pa je vključitev novega pojma trajnostnega energetskega potenciala v načrtovanje energetske politike. Biotska raznovrstnost in ekosistemске storitve so na splošno za življenje ljudi izredno dragocene. Če bomo pri energetskem potencialu upoštevali le teoretični ali tehnični vidik, bo pomen biotske raznovrstnosti podcenjen, ohranitev krajine v Alpah pa ogrožena. Posledično želimo tak razvoj preprečiti.

Daniele Vettorato (EURAC), odgovoren za delovni paket Renewable Energy potentials and conflicts, s sodelavci.